

CELICA

RASTLINSKA CELICA	ŽIVALSKA CELICA
<ul style="list-style-type: none">-celična stena,-osrednja lamela,-<u>celična membrana (plazmalema)</u>,-<u>citoplazma</u>,-kloroplast,-škrobno zrno,-<u>jedrni ovoj</u>,-<u>jedro</u>,-<u>jedrce</u>,-tonoplast,-vakuola s celičnim sokom,-<u>mitohondrij</u>,-zrnati <u>endoplazmatski retikulum</u>,	<ul style="list-style-type: none">-<u>celična membrana (plazmalema)</u>,-<u>citoplazma</u>,-zrno glikogena,-sekrecijska zrna,-centriol,-<u>jedrni ovoj</u>,-<u>jedro</u>,-<u>jedrce</u>,-kromatin,-<u>mitohondrij</u>,-lizosom,-<u>endoplazmatski retikulum</u>

CELIČNA STENA - neživa struktura, ki leži pri celicah bakterij, rastlin in gliv zunaj plazemske mrenice in je večinoma zgrajena iz polisaharidov(celuloze); skozi jo lahko prehajajo tudi večje molekule, ima pore-piknje, preko katerih potekajo citoplazemski mostički (PLAZMODEZMA),

CELIČNA MEMBRANA (PLAZMALEMA) - tvori zunanost rastl. in žival. celice, obdaja, ščiti in omogoča prehajanje snovi, zgrajena je iz lipidnega dvosloja ter različnih beljakovinskih molekul,

CITOPLAZMA-nahaja se med jedrom in celično membrano, vsebuje citosol (tekoči del citoplazme → v njem potekajo kem. reakcije, sestoji iz: vode, molekul AK, sladkorjev, encimov), citoskelet (nitaste strukture, ki gradijo notranje ogrodje celice) in celične strukture ali organele,

PLASTIDI – značilni za rastl. celice, po zgradbi so podobni mitohondrijem, kadar vsebujejo klorofil → kloroplasti, če so brezbarvni → levkoplasti (tu celica shranjuje rezervne snovi), če se v levkoplastih nalaga škrob → amiloplasti, kadar vsebujejo R, Ru, Or barvilo → kromoplasti, v plastidih najdemo tudi tilakoide,

JEDRNI OVOJ – iz dveh membran in vmesnega objedrnega prostora zgrajena ovojnica, ki obdaja jedro; v njem so pore preko katerih poteka izmenjava snovi,

JEDRO – z jedrnim ovojem obdan del EVK celice, ki vsebuje dedni zapis (kromatin, ki se na začetku delitve oblikujejo v kromosome → struktura v celici iz molekul DNK in beljakovin → histoni) in jedrce → sintetizirajo sestavni deli za ribosome,

VAKUOLA – večji prostori, ki so obdani z membrano in napolnjeni z vodno raztopino → celični sok, membrana vakuole → tonoplast, vakuola zavzema pretežni del celice, tako da sta jedro in citoplazma potisnjena ob cel. membrano,

MITOHONDRIJ – organel, zgrajen iz dveh membran, zunanja membrana je brez gub, notranja pa je močno nagubana, dva prostora; 1. prostor med zunanjo in notranjo membrano, 2. prostor znotraj notranje membrane, vsebino osrednjega prostora im. mitohondrijski matriks, osnovna funkcija je celično dihanje, pri čemer se sintetizirajo energijsko bogate molekule adenzin trifosfat (ATP), tu sta tudi mDNK in ribosomi,

ENDOPLAZMATSKI RETIKULUM – splet različno oblikovanih prostorov, obdanih z membranami (največkrat so cevasti ali sploščeni → cisterne), cistern je več in ležijo ena nad drugo → mreži podobno strukturo → +ribosomi – zrnati ER, brez ribosomov – gladki ER,

CENTRIOL – valjast, iz mikrotubulov zgrajen organel, ki leži v bližini jedri pri žival. celici, pomembna vloga pri delitvi celice → nitke delitvenega vretena (vlečejo kromosoma proti poloma celice),

LIZOSOM – z membrano obdan skupek prebavnih encimov, vsebuje mehurčke, skrbi za prehrano celice,

RIBOSOM – organel iz RNK in beljakovin, omogočajo sintezo beljakovin